Een bulletin uitgegeven
voor de bewoners van Frederiksoord
en omgeving

DE STAR

star.frederiksoord@home.nl
www.de-star.nl

Hernieuwde uitgave
Jaargang 10 · Uitgave 2 · Mei 2016

Op weg naar Werelderfgoed
Frederiksoord Nu

FREDERIKSOORD – De reacties op het feit dat 'onze' Maatschappij van Weldadigheid weer eigenaar is geworden van terreinen die eigenlijk bij onze kolonie horen, waren heel positief.

Een eerbetoon aan de man die zich zo geweldig voor de kolonies en de armoedebestrijding heeft ingezet.

We ontvingen ook ideeën voor de naam van het bekende gebouw bij de rotonde. De heer Wim Kranendonk suggereerde in plaats van 'Koloniecentrum' de naam 'Koloniecentrum Generaal van den Bosch' te gaan hanteren. Wat ons betreft een uitstekende naam. Een eerbetoon aan de man die zich zo geweldig voor de kolonies en de armoedebestrijding heeft ingezet. De openingsfoto zal voor iedereen herkenbaar zijn. De ooievaars zitten weer op hun nest. Het nieuwe nest bevalt dus goed. Misschien is dit wel een prachtig symbool dat er weer 'leven' in de kolonie komt.

De historische foto is een kopie van de allereerste Star die door de Maatschappij in 1819 is uitgegeven. Voor die tijd een heel bijzonder tijdschrift. Will Schackman, schrijver o.a. van de Proefkolonie, heeft een artikel aangeleverd waarin u kunt lezen hoe u zich kunt verdiepen in de 'historische Star'. In een mum van tijd was het benodigde bedrag voor het 'crowdfunding'-project (€ 200.000) binnen gehaald. Echt een groot succes! Een voormalige (bekende) bewoner van de kolonie heeft aangeboden onder pseudoniem regelmatig kopij in de vorm van een 'kolonieturfje' aan te leveren voor de Star. Daar maken we natuurlijk dankbaar gebruik van. De oudere bewoner weet vast wel wie het is ...

We wensen u weer veel leesplezier en natuurlijk zijn reacties en suggesties heel erg welkom op **star.frederiksoord@home.nl**. Via dit e-mailadres kunnen belangstellenden buiten Frederiksoord, Wilhelminaoord en Nijensleek een digitale versie van De Star aanvragen. *Denkt u erom dat u e-mailadres wijzigingen even aan ons doorgeeft!* In Museum De Koloniehof en in Hotel Frederiksoord is altijd een gratis papieren versie verkrijgbaar.

Jan Jansen en Hijlco Komen

AGENDA

Elke zaterdag – Biologische boerenmarkt op het grote parkeerterrein van De Tuinen
Weekend 7 en 8 mei – Lente Fair op De Tuinen
Weekend 14 en 15 mei Van Swietenfestival achter de vrijboerhoeve
Maandag 16 mei – 3e Kolonieloop
Zaterdag 27 mei – Uitstapje Ronde van het Sterrebos
Weekend 23 en 24 juli – Kunstroute o.a. door Frederiksoord
Zondag 21 augustus – Koloniebelevenis op De Koloniehof
Weekend 10 en 11 september – Corso

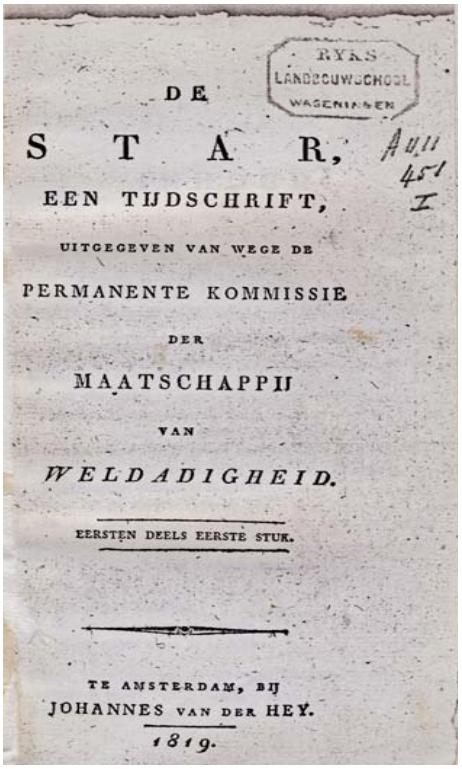
RYKS LANDBOUWSCHOOL WAGENINGEN
A.III 451 I

DE
S T A R,
EEN TIJDSCHRIFT,
UITGEGEVEN VAN WEGE DE
PERMANENTE KOMMISSIE
DER
MAATSCHAPPIJ
VAN
WELDADIGHEID.
EERSTEN DEELS EERSTE STUK.
TE AMSTERDAM, BIJ
JOHANNES VAN DER HEY.
1819.

Nieuws vanuit **Huis Westerbeek**

- De verkoop van **Koloniewoningen van de toekomst** voorloopt voorspoedig. Aan de Vaartweg zijn er drie in aanbouw; de laatste drie opties zijn uitgegeven. Zodra de opties worden omgezet in verkoop is de Vaartweg 'volgebouwd'.
- Naar verwachting start de bouw van de koloniewoning die met **Crowdfunding** wordt gefinancierd in mei; in september/oktober zal de bouw gereed zijn.
- De start van de **herinrichting** van de Koningin Wilhelminalaan is na de Koloniebelevenis van zondag 21 augustus.
- Het **Programmabureau** voor de vrije koloniën heeft inmiddels zijn intrek genomen in het Koloniecentrum. Het bureau heeft 6 projecten gedefinieerd, elk met een eigen projectleider. In mei worden de eerste uitwerkingen gepresenteerd waarna de inwoners van de kolonie ook op de hoogte zullen worden gesteld.
- **Oranjeborg** heeft per 1 april het terrein van de voormalige tuinbouwschool verlaten en in keurige staat overgedragen aan de nieuwe eigenaar: de Maatschappij.
- Naar aanleiding van de oproep tijdens de bewoners informatieavond van 15 februari zijn **tientallen reacties en ideeën** voor de invulling van het Koloniecentrum en het schoolterrein ingediend waaronder een aantal zeer bruikbare. Deze worden in de planvorming meegenomen. Pas wanneer het plan definitief is, kan een bestemmingsplanwijziging worden gestart. Realisering zal dus nog meer dan een jaar op zich laten wachten.
- Bureau Ecolan uit het Kiemhuis doet voorlopig het onderhoud aan het zichtbare deel van **de tuin van de voormalige tuinbouwschool**. Er is daar inmiddels cameratoezicht en verschillende mensen houden een oogje in het zeil.
- De voormalige **'Mandemakerij'** is nagenoeg leeg. Met vele partijen wordt over een nieuwe bestemming overleg gevoerd. Omwonenden zullen uiteraard worden geïnformeerd over de nieuwe invulling.
- Op 23 april is de **nieuwe expositie** in de Beeldentuin en dit keer ook op het terrein van De Koloniehof geopend. Het thema is dit jaar KolonieKunst met o.a. werk van een aantal houtkunstenaars. Dit moet uitmonden in een Houtkunstfestival in het jubileumjaar 2018. Bijzondere aandacht tijdens de opening kreeg 'de uitslag-deur'. Deze werd in het verleden door de schilders gebruikt om hun kwasten van verf te ontdoen. Het is een prachtig kunstwerk geworden.
- In mei/juni wordt de gehele **Molenlaan** van een nieuw wegdek voorzien. Dit wordt uitgevoerd in Padvast, zoals ook op de parkeerplaats bij Huis Westerbeek.
- Aan de **Kolonietram** wordt momenteel groot onderhoud uitgevoerd. De beschildering kan daarom tijdelijk wat minder strak zijn.
- Door de overvloedige regenval kan de **houtoogst** in het gebied Frederiksoord-Wilhelminaoord nog niet starten. De zware voertuigen zouden te veel onomkeerbare schade veroorzaken. Na een flora- en fauna inventarisatie zal binnenkort worden begonnen met de zomervelling.
- Op 20 april is het eerste door de Koninklijke Landmacht geproduceerde ornament van de **toegangsmarkeringen** voor de vrije koloniën geplaatst in Willemsoord. De overigen zullen ook dit jaar volgen.

De ondernemer aan het woord... **Ronald Visser**

En zo zitten we weer eens in het vroegere huis van 'Zus Prikken' en praten we daar aan de bekende keukentafel met Ronald Visser, die samen met Sasja, zijn echtgenote en Jaap Room, een oude vriend van hem, het uitzendburo Bats is gestart.

Ronald is bepaald geen onbekende in deze omgeving. Hij is in dit gebied opgegroeid, kent de streek als geen ander en voelt zich hier heel erg thuis.

Op 1 januari 2013,
- dus drie jaar geleden -
zijn ze gestart met 'Bats'.

De 'Bats' (Drentse woord voor schep) staat symbool voor al het werk dat in de buitenlucht gedaan moet worden. Ronald is de man die de contacten naar buiten onderhoudt en verstevigt. Sasja en Jaap doen het 'binnenwerk'. In korte tijd heeft Bats meer dan 500 actieve klanten aan zich gebonden, waarvan 400 in de agrarische sector actief zijn. In een straal van 35 km rond Frederiksoord bedienen ze hun klanten. En bepaald niet zonder succes. Ronald zegt met grote tevredenheid terug te kijken op de afgelopen 3 jaar. Bats heeft een sterke groei doorgemaakt en groeit nog steeds. Dat verbaast ons ook geenszins want Ronald is een man die snel hele goede contacten kan leggen, waarop zijn bedrijf weer verder kan bouwen. Het leuke aan zijn werk vindt Ronald dat de menselijke factor heel centraal staat en dat hij mensen actief kan activeren en ... zegt hij met nadruk 'dat we alles in eigen beheer doen'. We zijn van niemand afhankelijk.

Het uitzendburo Bats is alle dagen geopend 'als we er zijn' en Ronald is op elk moment van de dag bereikbaar om mensen te helpen die de hulp van Bats inroepen. Het streven is wel om zo spoedig mogelijk het kantoor wel alle dagen bemenst te hebben. Het contact met de twee andere bedrijfjes in de boerderij verloopt uitstekend. Daar waar men elkaar kan ondersteunen, gebeurt dit ook. De grote wens van Ronald is dat Bats, in samenwerking met onder anderex JEF en Ecolan, de Participatiewet binnen de gemeente Westerveld kan uitvoeren. Ronald is, naast zijn activiteiten voor Bats, ook erg betrokken bij veel activiteiten in en rond de Kolonie en is heel erg begaan met wat er in de Kolonie gebeurt. En ... iedereen is welkom voor een kop koffie aan de keukentafel.

Denken, durven, doen!

Het nieuwe Koloniecentrum was gelukkig groot genoeg want de belangstelling voor de bewonersinformatieavond op 15 februari was erg groot. Meer dan 200 mensen die luisterden naar de presentaties over de weg vooruit.

Een greep uit wat er werd gepresenteerd. Burgemeester Jager die opriep om 'out of the box' te durven denken. Jan Mensink, Directeur van de Maatschappij die inventariseerde wat er allemaal moest gebeuren: nieuwe bestemmingen voor het Koloniecentrum, het oude schoolterrein (9 ha!), De Koloniehof, de vrijboerhoeve en daaraan gekoppeld ook hoe het gebied van De Tuinen er in past. Maar die ook benadrukte dat er al veel goeds gebeurt zoals het herstel van de oude koloniestructuur door de bouw van nieuwe koloniewoningen: NB in de top van de z.g. Exellente Gebieden!

Bestuurslid Arie van der Spek die tijdelijk de werklast van de directeur verlicht door zich m.n. te richten op de toekomstige ontwikkelingen concludeerde dat we in een parel wonen en werken. Een parel van Westerveld tot een parel wereldwijd, gegeven de nominatie voor de Werelderfgoedstatus. Die status biedt kansen op het gebied van de vrijetijdseconomie, de groensector en het sociaal-maatschappelijk domein. De Maatschappij heeft daarin de rentmeesters rol maar moet meer renderend worden. Die ontwikkeling zullen we samen moeten vormgeven. Hij was positief over de samenwerking met de beide partners: de gemeente en de provincie. Samen gaan ze ervoor om de parel echt glanzend te maken.

Projectleider Henk van der Horst van het Programmabureau de Vrije Kolonie gaf inzicht in een aantal projecten die binnenkort zullen worden vastgesteld en waarmee projectgroepen aan de slag gaan. Hij riep mensen op hun ideeën bij hem in te dienen (**h.horst@drenthe.nl**). Als laatste gaf Arjan Stroeve, eigenaar van Café De Steen in Willemsoord een enthousiaste blik in zijn initiatief Weldadig Oord voor de toeristisch/recreatieve sector in de kolonie. Een prachtig voorbeeldinitiatief waar we zeker meer van zullen horen!

Wie dacht dat er verder al concrete projecten zouden worden gepresenteerd, kwam bedrogen uit. Maar die gedachte is ook niet echt reëel. Het heeft er steeds naar uitgezien dat de vorige eigenaar van het gebied van de schooltuin niet tot verkoop bereid was. Dus zijn de plannen gemaakt om het gebied rond de vrijboerhoeve te ontwikkelen. Nu er een nieuwe situatie is ontstaan lijkt het ons dan ook verstandig om het oude motto van Van den Bosch gestand te doen: denken, durven, doen. En niet voor niets staat denken daar voorop. Niemand heeft iets aan weer zo'n mislukking als we met het Inforium hebben meegemaakt. Beter iets langer denken dus en die weg is men gelukkig ingeslagen.

De (oude) Star lezen op internet

Een paar maanden na de stichting van Frederiksoord begon de Maatschappij van Weldadigheid met het uitgeven van een eigen tijdschrift. Het heette - inderdaad - de Star en het verscheen vanaf januari 1819 elke maand tot en met december 1826, daarna werd het opgevolgd door het blad 'Vriend des Vaderlands'. De nummers van die oude Star zijn nu allemaal te bekijken, te lezen en desgewenst te downloaden op internet.

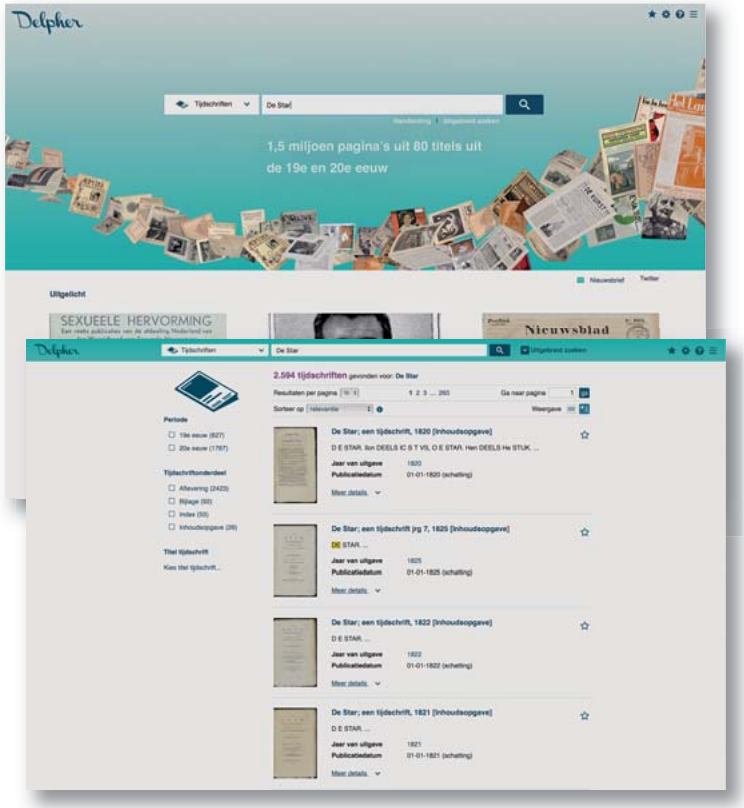

Ga naar **www.delpher.nl**. Linksboven zie je staan *'Doorzoek alles'* en dat menuutje kun je uitklappen en dan kun je kiezen *'Tijdschriften'*. Dan heb je onder de balk de mogelijkheid te kiezen voor *'Uitgebreid zoeken'*. Dan klik je op *'Titel tijdschrift'*. En dan vul je in *'Star'*. Nu zijn alle nummers verzameld en als je op chronologische volgorde wilt werken, wel zo handig, kies er bij het vakje *'Sorteer op'* dan voor om ze op datum te sorteren en dan heb je ze op volgorde van jaargang.

Bij elke jaargang zit een inhoudsopgaaf. Daarin valt te kijken waar het interessant kan zijn. In ieder geval staat achterin elk nummer de vaste rubriek *'Berigten uit de kolonie Frederiks-oord'*, die later - als er meer kolonies zijn - gaat heten *'Berigten wegens den staat der Maatschappij en uit de koloniën'*. Maar er staan meer artikelen in die informatie over de koloniën geven, bijvoorbeeld mei 1820 pagina 348 het reglement van de Maatschappij van Weldadigheid en augustus 1821 pagina 628 het besluit tot droogleggingen van de koloniën. En nog veel meer.

Wil Schackmann

Kort Kolonienieuws

Kolonieloop ook voor de jongsten – Behalve de loop over 5 en 10 km en de canicross van 5 km voor hondenbezitters is er nu ook een parcours van 2,5 km voor kinderen (en oudere of beginnende lopers). Een mooie aanvulling. Info: **www.kolonieloop.nl**

Weer een terras erbij – Bij De Bakkerij in Frederiksoord is onlangs het vierde terras in deze kolonie geopend. Geen grote kaart maar wel een lekkere kop koffie met een boterham pindakaas.

De Fruithof zoekt vrienden – Voor maar € 50 per jaar kunnen 100 streekgenoten 'Vriend van De Fruithof' worden. Daar staan dan weer heel veel voordelen tegenover. Meer info bij Gauke Bos **05614 20557** of **gaukebos@hotmail.com**. Ook op de site is veel informatie te vinden **www.fruithof-frederiksoord.nl**

Kolonieturfjes: de dokter hield spreekuur in café de Steen

Tot 1952 was de apotheekhoudende geneesheer van Frederiksoord in dienst van de Maatschappij van Weldadigheid. Bij de aanstelling had hij zich verplicht om niet alleen spreekuur te houden in de praktijk in Frederiksoord, maar ook in Wilhelminaoord, Boschoord en Willemsoord.

In Willemsoord gebeurde dat in Café de Steen bij de fam. Stroeve. Ook toen in 1952 dokter de Vries als zelfstandig arts in Frederiksoord kwam, niet meer in dienst van de Maatschappij, bleef hij op dinsdag en vrijdag spreekuur houden in Café de Steen. De cafézaal diende als wachtkamer en in een van de vertrekken van de familie Stroeve werd spreekuur gehouden. Aan het eind van de middag haalde Jannes Paalman uit Nijensleek bij de apotheek in Frederiksoord de voorgeschreven medicijnen en herhaalmedicatie op en bracht dat naar Café de Steen. Daar stonden de pillen en de drankjesin een hoek op de bar en werden 's avonds door de klanten opgehaald. Dr. Tempelaar heeft in de jaren zeventig het spreekuur terug gebracht tot alleen de dinsdag. Dokter Boot heeft het spreekuur in het begin van de jaren tachtig nog een paar jaar voortgezet, maar uiteindelijk is dit anachronistische spreekuur met apotheek opgeheven.

Adeneilander

Van Swietentuin in de verbouw

Van Swietentuin? Ja inderdaad, de nieuwe naam voor de voormalige Gehandicaptentuin. Die naam dekte de lading niet meer en was uit de tijd. Ook gezonde mensen, ouderen bijvoorbeeld maar met een wat strammer wordend botten-en spierenstel, kunnen volop inspiratie opdoen in de tuin. Tweeverdieners met minder tijd voor hun tuin kunnen er ook terecht. Een 'levensloopbestendige' tuin dus.

We treffen voorzitter Pieter Bos midden in de hectische voorbereidingen voor de Lente Fair van 7 en 8 mei. Parkeerregelaars, horeca-bemensing, de tuin op orde en ondertussen ook nog de werkzaamheden voor de herinrichting. De tuin is al sinds begin van deze eeuw op de huidige locatie. Er is regelmatig klein onderhoud aan uitgevoerd maar hij is volgens Pieter nu toe aan een grote onderhoudsbeurt. Door de veranderingen in de samenleving, waaronder de vergrijzing, was de tuin ook te krap geworden. Met scootmobielen en rollators kon men niet goed meer uit de voeten. En de blindenhoek moest worden uitgebreid tot een échte blindentuin, een belevingstuin voor slechtzienden. Dus voelen, ruiken en horen. Er komen dan ook meer plekken waar vogels en insecten zich thuis voelen zodat die meer te horen zullen zijn. Ook een waterval hoort in dit nieuwe deel van de Van Swietentuin waarmee het geklater van het water een oriënteringspunt vormt.

Intensief wordt de verbinding gezocht met het Koloniecentrum i.o. Het is toch prachtig zo'n bijzondere en mooie tuin pal achter het gebouw. Er zijn prima samenwerkingsmogelijkheden, te beginnen met een natuurlijker, logischer toegang tot de tuin vanuit het centrum. Het zal een verrijking voor het gebied kunnen zijnen een toegevoegde waarde hebben voor de bezoekers.

Gelukkig draagt de gemeente voor een deel bij aan de herinrichtingskosten. Immers, wanneer de Lente Fair behouden wil blijven voor Frederiksoord, dan moet de tuin er voorbeeldig bij liggen. De ambiance is namelijk een van de sterke punten van de fair.

Er is dan ook een goede toekomst voor de vernieuwde *Van Swietentuin, tuin zonder drempels*. En Pieter wil vooral nog gezegd hebben dat hij ontzettend trots is op alle vrijwilligers en er altijd nog mensen welkom zijn in deze gezellige club.

SPONSOREN

Stichting Maatschappij van Weldadigheid
Aangenamer Leven – Laat uw voeding uw medicijn zijn en uw medicijn uw voeding
Camping de Moesberg – www.moesberg.nl
Beautycenter Frederiksoord – Schoonheidssalon – Tel. 0521 - 381866
Taxi Menger
De HJL Groep
Cor Krüter bv – Visuele Communicatie – corkruter@ziggo.nl
IKEAIR.NL
Alice de Boer
Familie K. Leeuw
Uitvaartverzorging Kiers
Kapsalon Doreen
Doornbos bestratingen
Villa Sterrebos
bed & breakfast 'de Bakkerij' logies en ontbijt
Bats uitzendburo
Bouwbedrijf Broekman v.o.f.
Installatiebedrijf Dick Sjabbens – Diever 0521-591994
Plantenrijk van Dijk
Hotel Frederiksoord – hotel - restaurant
Huygens Huys – Veldman Antiek
Tankstation Menger
Oranjeborg – Doordachte eenvoud, optimale zorg!